

Δεν βλέπει σύντομα λύση ο πρώην Γενικός Εισαγγελέας Αλέκος Μαρκίδης, ο οποίος θεωρεί ότι δεν μπορείς να συζητάς 2-3 χρόνια, για να διαπιστωθεί αν μπορεί να βρεθεί λύση ή όχι. Τονίζει ότι τον Δεκέμβριο υποστήκαμε έναν εξευτελισμό τον οποίο εμφανίσαμε ως νίκη. Αποκαλύπτει ότι δεν έχει πλέον τη φιλοδοξία της πολιτικής.

Υπάρχει διλητήριο στην ατμόσφαιρα από το 2004

Θεωρείτε ότι συνομιλούμε απλά για να συνομιλούμε; Όχι, θεωρώ ότι επειδή υπάρχει διλητήριο στην πολιτική ατμόσφαιρα από το 2004, καταφύγαμε σε δόγματα που δεν έχουν σχέση με το συμφέρον της Κύπρου, όπως το ότι είμαστε εναντίον ασφυκτικών χρονοδιαγραμμάτων. Πότε θα διαπιστωθεί αν μπορεί ή όχι να λυθεί το Κυπριακό με διαπραγματεύσεις ενόσω υπάρχει Χριστόφιας και Ταλάτ; Το Κυπριακό στα χέρια των πολιτικών μας κατάντησε μια φιλολογία. Πάντοτε σχεδόν έτσι ήταν. Στο διεθνές πεδίο γελούν πίσω από την πλάτη μας. Δεν πείσαμε με τη στάση μας; Είναι κουβέντα να λες ότι είσαι εναντίον ασφυκτικών χρονοδιαγραμμάτων; Μας ειρωνεύονται οι ξένοι διπλωμάτες. Τι πρέπει να κάνουμε για να λύσουμε το Κυπριακό; Χωρίς διαπραγματεύσεις δεν μπορείς να διαπιστώσεις αν μπορεί να το λύσεις ή όχι, αλλά αυτές οι διαπραγματεύσεις πρέπει να έχουν συγκεκριμένη χρονική διάρκεια για να καταλάβει και η διεθνής κοινότητα ότι δεν είναι η δική μας πλευρά που κωλυσιεργεί. Το 2003 ήταν όλοι υπέρ μας, διότι υπήρξαμε διαλλακτικοί στις διαπραγματεύσεις, αλλά η προσπάθειά δεν καρποφόρησε λόγω του αδιάλλακτου Ντενκτάς. Με αυτή τη διαπίστωση πετύχαμε την είσοδο στην Ευρώπη, ολόκληρης της Κυπριακής Δημοκρατίας, κάτι το οποίο θεωρείτο αδιανόητο. Είχαμε σωστή στρατηγική εμπνευσμένη από μετριοπάθεια. Μάθαμε από τα λάθη μας; Όχι. Επαναλαμβάνεται συνεχώς το λάθος ότι θα πετύχαμε κάτι καλύτερο από ό, τι μπορούμε να πάρουμε τώρα. Αλλά κάθε χρόνο είναι και χειρότερα. Τι εμπόδιζε για παράδειγμα να λυθεί το Κυπριακό το 1968 ή το 1973; Η λύση ήταν εκεί. Αρνθήκαμε με την ιδέα ότι αν περιμέναμε ακόμη λίγο θα παίρναμε κάτι καλύτερο. Μπορεί μετά από χρόνια να λέμε ότι αν δεχόμαστε το Σχέδιο Ανάν... δεν μπορού να ξέρω, η ουσία είναι ότι το Σχέδιο Ανάν έχει ξεπεραστεί από τα γεγονότα.

Με ανησυχεί η περιρρέουσα ατμόσφαιρα

ΑΛΕΚΟΣ ΜΑΚΡΙΔΗΣ: Το Κυπριακό στα χέρια των πολιτικών κατάντησε φιλολογία - Δεν αισιοδοξώ για λύση

Μπίκναμε στο χρόνο της λύσης; Αυτό δεν το γνωρίζει κανείς, αλλά εγώ δεν είμαι αισιόδοξος ότι θα υπάρξει λύση.

Γιατί; Διότι αναλύω τα πράγματα και βλέπω ότι δεν υπάρχει επί του παρόντος δυνατότητα να επιτευχθεί λύση που να είναι αμοιβαία αποδεκτή. Αν όμως οι δύο διαπραγματευτές καταλήξουν σε λύση, τότε υπάρχει μεγάλη προοπτική αυτό που θα συμφωνηθεί να γίνει δεκτό και από τις δυο πλευρές.

Δεν σας ανησυχεί η περιρρέουσα ατμόσφαιρα; Με ανησυχεί η περιρρέουσα ατμόσφαιρα αλλά και η απόρριψη της οποιασδήποτε συμφωνημένης λύσης, διότι αυτή τη φορά θα την στηρίξουν και οι δυο ηγέτες. Έτσι θα υπάρχει τεράστια διαφορά από τις δημοσκοπήσεις που γίνονται σε ανάποδο χρόνο.

Οι Ελληνοκύπριοι θα ακολουθήσουν τις οδηγίες των κομμάτων; Σε αυτά τα θέματα είναι επόμενο ότι δεν θα μπορέσουν τα κόμματα να μεταφέρουν το 100% της δύναμής τους. Μιλώμε βέβαια θεωρητικά, διότι δεν ξέρουμε τι λύση θα είναι. Το να έλθει όμως ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας να συστήνει την αποδοχή της λύσης, το να έλθει το ΑΚΕΛ και ο ΔΗ.ΣΥ. να συστήνουν την αποδοχή της, πιστεύω ότι ο κόσμος θα την αποδεχτεί στην πλειοψηφία του.

Δεν σας ανησυχούν οι δυο φωνές στο ΔΗ.ΣΥ.; Δεν μπορώ να ξέρω, διότι δεν είμαι μέσα στο ΔΗ.ΣΥ. αλλά γνωρίζοντας εκ των έξω πράγματα και πρόσωπα θα έλεγα ότι αυτή τη φορά θα επικρατήσει η θέση του πολιτικού γραφείου και της πολιτικής ηγεσίας του κόμματος, έστω και αν δεν είναι ομόφωνη.

Η ομοσπονδία επιδέχεται στρεβλώσεις στα χέρια κακόπιστων

Όπως το 2004; Υπάρχει μια μεγάλη διαφορά από τότε, διότι στην ουσία η μάχη για το «ναί» ήταν χαμένη από τη στιγμή που εκδηλώθηκε το ΑΚΕΛ υπέρ του «όχι». Στην ουσία παρέσυρε τους πάντες η περιρρέουσα ατμόσφαιρα που είχε δημιουργήσει ο Πρόεδρος Παπαδόπουλος με το διάγγελμά του.

Τι γέυση έχετε σήμερα από εκείνη την εποχή; Δεν μπορώ να απαντήσω.

Σας άφησε μια πικρία; Δεν μπορεί να υπάρχει πικρία διότι το θέμα δεν είναι προσωπικό, αφορά το μέλλον του κυπριακού ελληνοκύπριου και της Κύπρου.

Πώς νιώθετε όταν κάποιος σας ζητούν να απολογηθείτε; Δεν άκουσα κανένα να μου ζητά να απολογηθώ. Μπορεί να είπα για άλλους να απολογηθούν, δεν ξέρω, αλλά δεν θυμάμαι να είπα υπερβολές για να απολογηθώ. Είχα μια άποψη, την είπα σθεναρά, δεν έγινε δεκτή, αλλά σε μια δημοκρατία σημασία έχει η ελεύθερη γνώμη.

Οι τηλεοπτικές αναμετρήσεις νιώθετε να βοηθούν τον κόσμο ή να τον συγχύζουν; Κάπου μπορεί να τα μπλέκει ο κόσμος αλλά καμιά φορά σφειλάει στον τρόπο που οργανώνεται μια τηλεοπτική συζήτηση. Από μια ελεύθερη συζήτηση κανένας δεν ζημιώνει.

Ο κόσμος ξέρει τι είναι ομοσπονδία; Δεν είναι εύκολη απάντηση σε αυτό το ερώτημα διότι ο κόσμος εκείνο που βλέπει είναι ότι οι πολιτικοί του ηγέτες διαφωνούν μεταξύ τους για το τι σημαίνει ομοσπονδία. Ομοσπονδία πολλές ερμηνείες η δικωνική δικαιοδική ομοσπονδία; Επιδέχεται ορισμένες στρεβλώσεις στα χέρια κακόπιστων που απαιτούν διάφορα δικαιώμα-

τα τα οποία στην ουσία δεν απορρέουν από την έννοια της δικωνικής δικαιοδικής ομοσπονδίας.

Όπως; Η σύγκρουση για παράδειγμα μεταξύ του πολιτικού καθεστώτος που συμφωνείς να κάνεις, μαζί με ορισμένα ατομικά περιουσιακά δικαιώματα που δεν έχει καμιά σχέση το ένα με το άλλο.

Η κατηγοριοποίηση των περιουσιών σας βρίσκει σύμφωνο; Δεν ανησυχώ από την κατηγοριοποίηση διότι είναι κάτι το πολύ αναγκαίο. Το δικαίωμα ιδιοκτησίας είναι προστατευόμενο από την Ευρωπαϊκή Συνθήκη Περί Προασπίσεως Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων και από το σύνταγμα, αλλά είναι το μόνο ανθρώπινο δικαίωμα που είναι απαλλοτριώσιμο. Κάθε μέρα γίνονται απαλλοτριώσεις για λόγους δημοσίου συμφέροντος. Έτσι το παραμύθι ότι το δικαίωμα περιουσίας είναι αναπαλλοτρίωτο στην ουσία είναι μια νομική ανοησία και το λέγω γνωρίζοντας πόσο βαρύς είναι αυτός ο χαρακτηρισμός. Το θέμα είναι πώς το χειρίζεσαι ώστε να υπάρχει μια λύση που να είναι αποδεκτή από όλους. Συμβιβασμοί θα γίνουν. Εν όνομα των ανθρωπίνων δικαιωμάτων δεν είναι ορθό να παρεμποδίζουμε μια λύση, η οποία αποκαθιστά στα σίγουρα τα ανθρωπίνων δικαιώματα του 80-90% του πληθυσμού, χωρίς κατ' ανάγκη και να είναι πιθανό ότι κάποτε θα οδηγήσει σε παραβίαση έστω και κάποιων δικαιωμάτων του 10-20%. Αντίθετα, μια λύση σημαίνει την εξοκλόυθηση της μαζικής παραβίασεως των δικαιωμάτων όλων.

Τι σας ανησυχεί περισσότερο από τη διαδικασία των συνομιλιών; Όταν δεν είσαι μέσα στη διαδικασία δεν

γνωρίζεις λεπτομέρειες, έτσι είναι πολύ δύσκολο να πεις τι σε ανησυχεί. Βλέπω ότι ορισμένα πράγματα έγιναν πρόωρα. Μπορεί να μην είναι θέμα αρχής αν στο τέλος για παράδειγμα θα μείνουν 50 χιλιάδες έτοιμοι ή αν θα γίνει δεκτή η εκ περιτροπής προεδρία, αλλά όσο γίνεται διαπραγματεύσου γιατί μονόπλευρα και δημόσια να αρχίζουμε εμείς από μια τέτοια γραμμή υποχώρησης, χωρίς να πάρουμε κανένα αντίλλαγμα; Είναι λάθη τακτικής.

Προεδρικό συμβούλιο ή εκ περιτροπής προεδρία; Το επείγοντα του Προέδρου είναι ότι το να υπάρχει πρόεδρος και αντιπρόεδρος είναι καλύτερο από το σύστημα του προεδρικού συμβουλίου. Η δική μας πλευρά όταν για πρώτη φορά είδε την πρόταση για προεδρικό συμβούλιο αντέδρασε και είναι λάθος αυτό που λέγεται σήμερα ότι ήταν δική μας ιδέα. Είναι προϊόν των Ηνωμένων Εθνών, το οποίο ξένισε τότε όλα τα μέλη του Εθνικού Συμβουλίου. Η πρώτη αντίδραση του Προέδρου Κληρίδη ήταν να γράψει στον Ντε Σότο ότι αυτό το πράγμα δεν γίνεται δεκτό. Αργότερα, μετά από αναλύσεις βρέθηκε ότι αυτό το σύστημα θα ήταν καλύτερο από πρόεδρο και αντιπρόεδρο, διότι απάλυνε και το θέμα του διαχωρισμού των δυο κοινοτήτων. Στο Μπούργκενστοκ και στο Ανάν 5 η δική μας πλευρά δεν είχε απορρίψει σθεναρά το προεδρικό συμβούλιο. Το είχε δεχτεί στην ουσία.

Η σταθμισμένη ψήφος; Για μένα είναι μια πολύ καλή πρόταση, η οποία έχει πλήρως παραβληθεί. Δεν έχει καμιά σχέση με την ιδιότητα της ψήφου αλλά με το

να έχουν οι δυο κοινότητες ίση επιρροή η μια στις εκλογές των αξιωματούχων της άλλης. Αυτό το σύστημα δεν παραβιάζει πολιτικά δικαιώματα, απλά ωθεί στη δημιουργία πολιτικών που θα αποβλέπουν στο καλό του συνόλου και όχι της κάθε κοινότητας χωριστά. Έτσι η νέα γενιά πολιτικών δεν θα έχει την πολυτέλεια να στρέφεται διαρκώς στην αντίστοιχη κοινότητα και να τη φανατίζει για να παίρνει ψήφους από μια κατεύθυνση.

Στην ομπρέλα της ομοσπονδίας μεταξύ των δυο κοινοτήτων υπάρχει ο δικαιοδικός και πρέπει να βρεθούν τρόποι συμβίσεως και συμμετοχής στην εξουσία και των δυο κοινοτήτων. Εδώ έχουμε και πάλι ένα διαρκή λαϊκισμό. Εμείς θέλουμε λύση σύμφωνα με τα ψηφίσματα των Ηνωμένων Εθνών, αλλά είναι αυτά τα ψηφίσματα που έχουν δημιουργήσει το βασικό πρόβλημα στα πλαίσια της διακυβέρνησης της Ομοσπονδίας.

Γιατί; Διότι αυτά τα ψηφίσματα λένε ότι και οι δυο κοινότητες πρέπει να αντιπροσωπεύονται αποτελεσματικά σε όλα τα όργανα της κεντρικής ομοσπονδίας. Και μεν αυτή η συμμετοχή των δυο κοινοτήτων δεν θα είναι στη βάση αριθμητικής ισοτιμίας, αλλά θα πρέπει να είναι αποτελεσματική.

Τι εξουσίες πρέπει να έχει το κεντρικό κράτος; Από το 1977 με τη συμφωνία Μακαρίου - Ντενκτάς λέμε ότι το κεντρικό κράτος πρέπει να έχει πάρα πολλές εξουσίες. Κατά; Όσες λιγότερες εξουσίες έχει, τόσο το καλύτερο, διότι οποιαδήποτε τριβή στα πλαίσια της κεντρικής εξουσίας δεν θα επηρεάζει την καθημε-

νή πολιτική ζωή.

Πώς θα επιλύονται τα αδιέξοδα; Τρόποι επίλυσης των αδιεξόδων που να ικανοποιούν τους πάντες δεν υπάρχουν διότι είναι θέμα τετραγωνισμού του κύκλου. Την άλλη φορά, ελλαδική ήταν η ιδέα, σε περίπτωση αδιεξόδου να λένε τι θα γίνει οι τρεις ουδέτεροι δικαστές.

Θέση που ξεσηκώνει αντιδράσεις... μετά το Μπούργκενστοκ, διότι εκεί δεν τέθηκε θέμα. Ο Πρόεδρος Χριστόφιας έχει ότι όταν Πρόεδρος είναι Ελληνοκύπριος το αδιέξοδο να το επιλύει ο Πρόεδρος και όταν είναι Τουρκοκύπριος, το αδιέξοδο θα το επιλύει ο Αντιπρόεδρος. Θα δεχτούμε εμείς να λείπει το αδιέξοδο ο Τουρκοκύπριος για δυο χρόνια; Οποιαδήποτε καταλήξουμε θα είναι δυσαρεστος, διότι πρόκειται για τετραγωνισμό του κύκλου, τον οποίο επιβάλλουν τα ψηφίσματα των Ηνωμένων Εθνών.

Είμαστε έτοιμοι να δεχτούμε συμβιβασμούς; Μα για να δεχτεί ο κόσμος ένα συμβιβασμό πρέπει να ξέρει γιατί χρειάζεται. Με τα κατά καιρούς συνθήματα των πολιτικών μας ηγετών πώς θα ξέρει ο κόσμος; Ελάχιστο χρόνο συνομιλιών, πώς βλέπετε την πορεία; Δεν μπορώ να μου λένε το να προσπαθήσω να λύσω το Κυπριακό μέσα σε ένα χρόνο είναι ασφυκτικό χρονοδιάγραμμα. Αν είχες σκοπό να κάνεις μια μάχη τον περασμένο Δεκέμβριο στην ΕΕ και αν όντως η συνέχεια των διαπραγματεύσεων ήταν κάποιο εμπόδιο στο να πείσεις τους εταίρους σου, έπρεπε εσύ να φροντίσεις να βάλεις χρονοδιάγραμμα. Δεν μπορείς να συζητάς 2-3 χρόνια, για να διαπιστωθεί αν μπορεί να βρεθεί λύση ή όχι.

Σας λείπει η ενεργός πολιτική; Όχι, δεν μου λείπει. Ο κάθε άνθρωπος περνά ορισμένους κύκλους στη ζωή του, ο ένας ήταν η πολιτική, μετά η νομική υπηρεσία του κράτους και τώρα επιβίβησε ο κύκλος του ιδιωτικού βίου ενός δικηγόρου. Γιατί να πάω πίσω στην πολιτική; Δεν έχω πλέον τέτοια φιλοδοξία.

Τι στερηθήκατε όλα αυτά τα χρόνια που απολαμβάνετε σήμερα; Μα ούτε σήμερα έχω άνεση διότι εργάζομαι σκληρά. Δεν νιώθετε την ανάγκη να κάνετε κάτι για σας; Όχι, έχω έναν τρόπο ζωής με τον οποίο είμαι ευχαριστημένος.

Γράφετε; Όχι, επί του παρόντος. Φιλοδοξία μου είναι κάποια στιγμή να γράψω τις εμπειρίες μου είτε από τις μυστικές συνομιλίες του Λονδίνου το 1995 είτε από την ανάμειξη μου στο Κυπριακό, κυρίως τις χρονιές 2000 - 2003.

Από την πολιτική σας ζωή ποια ήταν η πιο δύσκολη στιγμή; Η πιο απογοητευτική ήταν όταν το 1981 στις πρώτες βουλευτικές που έγιναν μετά την καθιέρωση του αναλογικού συστήματος, δεν πήρα τους σταυρούς προτίμησης για να εκλεγώ βουλευτής, ενώ ήμουν ο αξιωματούχος του κόμματος ο οποίος είχε την ευθύνη της προεκλογικής του κόμματος.

Πώς αντιδράτε στις ήττες; Η λύπη και απογοήτευση είναι ανθρώπινα συναισθήματα. Η καρφούρια στιγμή... οι λεγόμενες μυστικές συνομιλίες του Λονδίνου και κυρίως η Κοπεγχάγη.

Δεν προσκλήθηκα στη διαπραγματευτική ομάδα

Είστε έτοιμος να συμμετέχετε σε ενόχωση της διαπραγματευτικής μας ομάδας; Δεν μπορώ να απαντήσω σε τέτοια ερώτηση που δεν είχα πρόσκληση.

Αληθεύει ότι σας πρότεινε ο Νίκος Αναστασιάδης στον Πρόεδρο Χριστόφια και αυτός αρνήθηκε; Έτσι μου είπε ο κύριος Αναστασιάδης, δεν έχω λόγο να μην τον πιστέψω. Σέβομαι τη θέση του Προέδρου. Αν δεν με χρειάζεται, εγώ γιατί να έχω παράπονο;

Τι θα συμβουλευατε τον Πρόεδρο να κάνει; Η πείρα μου από τις διαπραγματεύσεις λέει ότι δεν μπορείς να ξέρεις ποια πράγματα γαίρονται και πώς πρέπει κάποιος να τα χειρίζεται, αν δεν είσαι μέσα από την αρχή. Πώς θα εκφράσεις γνώμη από έξω;

Πώς θα χαρακτηρίζατε τον Αλβάρτο Ντε Σότο; Ήταν ένας διπλωμάτης, είχε διάφορες δικές του ιδέες και υπήρξε πρωταγωνιστικός ο ρόλος του στο να διαμορφώσει το σχέδιο Ανάν. Από εκεί και πέρα οι ιδέες του δεν έγιναν δεκτές από τον κόσμο.

Βλέπετε κονιά με τον Ντάουγκεν; Βλέπω διαχρονικό κοινό στον τρόπο που αντιμετωπίζουμε όλους τους μεσολαβτές των Ηνωμένων Εθνών. Ποιον αφήσαμε «αλώβητο»;

Αυτό π δεκνύει; Υπάρχουν πολιτικές δυνάμεις στον τόπο που νομίζουν ότι μπορεί να λυθεί το Κυπριακό χωρίς συμβιβασμό και οποιασδήποτε σερβίρει ιδέα συμβιβασμού είναι εχθρός.

Πόσο σας ανησυχεί η Επιτροπή Αποζημιώσεων των κατοχομένων; Έγινε πρόσφατα μια πολύ δυνατή μάχη στο Ευρωπαϊκό Δι-

καστήριο Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων για το θέμα της λεγόμενης Επιτροπής Αποζημιώσεων, η απόφαση έχει επιφυλαχτεί και θα πρέπει να την περιμένουμε. Ένας ο οποίος εμφανίστηκε και χειρίστηκε μια υπόθεση, δεν είναι ορθό να εκφράζει γνώμη εφόσον η απόφαση δεν έχει ανακοινωθεί.

Σκέφτεστε επιστροφή στην πολιτική; Δεν έχω σκεφτεί κάτι τέτοιο, αλλά δεν πρέπει να αποκλείει κανείς τίποτα.

Μετανιώσατε για την υποψηφιότητά σας για την προεδρία; Όχι δεν μετάνιωσα.

Ούτε κοπάγοντας την πορεία του Κυπριακού; Νομίζετε ότι ο Γλαύκος Κληρίδης έχασε τις εκλογές επειδή ήμουν εγώ υποψήφιος; Υπήρχε σε κάποιο στάδιο μια δική του παραίτηση να υποβάλω υποψηφιότητα και θα ώρθενα ότι δεν ήταν οσοδήποτε έμμερος του να κάνει στροφή και να επιμένει να ζητήσει την ψήφο του λαού για 16 μήνες, διότι αυτό το 16μηνο τού στερούσε τη δυνατότητα να κερδίσει τις εκλογές.

Αυτοκριτική κάνετε; Ο καθένας πρέπει να κάνει αυτοκριτική. Πιο θεωρείτε το μεγαλύτερο σας λάθος; Το αν έκανε κανείς λάθη ή όχι εναπόκειται στους άλλους να το κρίνουν.

Υπάρχει κάτι που αν το σκεφτείτε δυσκολεύεστε να κοιμηθείτε; Όχι, δεν υπάρχει τέτοιο πράγμα.

Τι κάνει σήμερα ο Αλέκος Μαρκίδης; Εργάζεται ως νομικός πολύ έντονα.